

น้ำตกห้วยทรายใหญ่หรือแก่งฮั้วฮั้ว

อยู่ที่อำเภอพุทธทาส ห่างจากตัวอำเภอไปทางเหนือ ตามเส้นทางพุทธทาส-ช่องเม็กประมาณ 29 กิโลเมตร เป็นน้ำตกขนาดเล็กที่เที่ยวชมได้ในช่วงเดือนกันยายน-ธันวาคม

น้ำตกแก่งลำดวน

ตั้งอยู่ในบริเวณเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าฮั้วฮั้ว บ้านหนองซอน อำเภอน้ำยืน ห่างจากตัวอำเภอไปทางใต้ตามทางหลวงหมายเลข 2248 ประมาณ 12 กิโลเมตร เป็นแก่งน้ำขนาดเล็กที่อยู่ในตมต้นลำดวนสามารถเที่ยวชมได้ในช่วงเดือนกันยายน-มกราคม

แก่งสะพือ

แก่งสะพือเป็นคำที่เพี้ยนมาจากคำว่า "ซำพืด" หรือ "ซำปืด" ซึ่งเป็นภาษาส่วยที่แปลว่า ภูเขาใหญ่ หรือ ภูเขาสูง แก่งสะพือเป็นแก่งที่สวยงามที่สุดแห่งหนึ่งของจังหวัดอุบลราชธานี เป็นแก่งที่อยู่ในแม่น้ำมูลในเขตอำเภอพิบูลมังสาหาร ห่างจากตัวจังหวัดอุบลราชธานีประมาณ 45 กิโลเมตร ตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 217 จุดที่เหมาะสมในการเที่ยวชมคือช่วงเดือนกุมภาพันธ์-พฤษภาคม

เขื่อนสิรินธร

สร้างกันลำโดมน้อย ในเขตอำเภอสรินธร ชาวบ้านทั่วไปมักจะเรียกเขื่อนนี้ว่า "เขื่อนโดมน้อย" อยู่ห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 75 กม. ตามทางหลวงหมายเลข 217 เขื่อนนี้นอกจากจะเอื้ออำนวยประโยชน์ทางการผลิตกระแสไฟฟ้าแล้ว ภายในบริเวณเขื่อนสิรินธรได้มีการจัดสวนที่มีพันธุ์ดอกไม้หลากชนิดสำหรับให้เที่ยวชมเพื่อเป็นการพักผ่อนหย่อนใจ ยังได้สร้างบ้านพักรับรองแขกที่มีมาตรฐานสามารถใช้เป็นจุดพักผ่อนและจัดประชุมสัมมนาได้ รายละเอียดเพิ่มเติมสอบถามได้ที่ ที่ทำการเขื่อนฯ โทร. 0-4536-6081-3

หาดวัดใต้

ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลเมืองโกสุมพิสัยที่ทำการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัด เป็นเกาะหาดทรายตั้งอยู่กลางลำน้ำมูล ในฤดูแล้งจะมีหาดทรายขาวเนียน น้ำใสสะอาด บนเกาะมีต้นไม้เขียวชะอุ่มให้ความร่มรื่นอยู่ตลอดเวลา นอกจากนี้ยังมีร้านอาหารเป็นแพไม้ไผ่ให้บริการอาหารประเภทกุ้งเต้น ปลาเผา และอาหารตามสั่งอีกมากมาย เหมาะสำหรับการรับประทานอาหารพื้นเมืองและสัมผัสกับบรรยากาศแม่น้ำมูล

หาดคูเดื่อ

เป็นหาดทรายริมฝั่งแม่น้ำมูล ในเขตอำเภอเมือง อยู่ห่างจากตัวเมืองประมาณ 12 กิโลเมตร ตามถนนเลียบเมือง (ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 24) บริเวณหาดคูเดื่อจะมีแพของชาวบ้านเป็นจำนวนมาก ให้บริการในเรื่องของอาหารและเครื่องดื่มแก่นักท่องเที่ยว เหมาะสำหรับการรับประทานอาหารพื้นเมืองและชมบรรยากาศแม่น้ำมูล

อุบลราชธานี

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

สำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต 2

(อุบลราชธานี, ยโสธร, ศรีสะเกษ, อำนาจเจริญ)

264/1 ก.เขื่อนสิรินธร อ.เมือง จ.อุบลราชธานี 34000

โทรศัพท์ : 0 4524 3770, 0 4525 0714 โทรสาร : 0 4524 3771

TAT Call Center : 1672

<http://thai.tourismthailand.org/>, www.tatubon.org

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
Tourism Authority of Thailand

แฟนที่อุบลราชธานี

1. ท่งศรีเมือง
2. เทียนจำลองเฉลิมพระเกียรติ

▶ ตื่นตา ตื่นใจ กับศิลปะและ วัฒนธรรมอันรุ่งโรจน์ ที่ยาวนานนับพันปี ▶

1. วัดหนองบัว
2. วัดหนองป่าพง
3. วัดบ้านนาชาติ
4. บ้านปะอาว (พิพิธภัณฑ์เครื่องทองเหลือง)
5. ธรรมาสถูปาสีที่เห็นปราสาทบ้านชีทวน
6. วัดภูเขาแก้ว
7. แก่งสะพือ
8. เขื่อนสิรินธร
9. ตลาดขายแดนด่านช่องเม็ก
10. อุทยานแห่งชาติแก่งตะนะ
11. เขื่อนปากมูลและบันไดปลาโจน
12. แม่น้ำสองสีและอำเภอโขงเจียม
13. อุทยานแห่งชาติผาแต้ม
14. น้ำตกสร้อยสวรรค์
15. น้ำตกแสงจันทร์
16. ป่าดงนาทาม
17. ภูสุม
18. หาดสลิงบ้านสองคอน
19. วัดปากแซง
20. วัดอุบลมุง
21. หอไตรจุฬาลงกรณ์
22. ภูทนต์
23. ปราสาททองหลาง
24. ปราสาทบ้านเปือย
25. วัดป่าไทรงาม
26. สวนเกษตรภูเมี่ยง
27. แก่งลำดวนและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าผาแต้ม
28. สามเหลี่ยมมรกต (ช่องบก)
29. อุทยานแห่งชาติภูจองนายอย
30. ภูหินด่าง
31. น้ำตกแก่งอีเขียว
32. ศูนย์ศิลปาชีพบ้านยางน้อย
33. วัดป่าโพธิญาณ
34. วัดคอนธาตุ

3. อนุสาวรีย์หัวค่าง
4. อนุสาวรีย์แห่งความดี
5. ศาลหลักเมือง
6. พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ
7. วัดศรีอุบลรัตนาราม
8. วัดทุ่งศรีเมือง
9. วัดแจ้ง
10. วัดมหาวนาราม(ป่าใหญ่)
11. วัดบูรพา
12. วัดสุปัฏนาราม
13. หาดวัดใต้
14. หาดคูเตี๋ย
15. วัดหนองบัว
16. พิพิธภัณฑ์บ้านก้านเหลือง
17. วัดบ้านนาเมือง

▶ วัดบ้านนาชาติ

วัดบ้านนาชาติตั้งอยู่ที่บ้านบุ่งห้วย ตำบลบุ่งห้วย อำเภอวารินชำราบ ห่างจากตัวจังหวัดอุบลราชธานี ในเส้นทางไปศรีสะเกษ ประมาณ 14 กิโลเมตร ตามทางหลวงหมายเลข 226 วัดบ้านนาชาติ เป็นอีกสาขาหนึ่งของวัดหนองป่าพง ในวัดจะมีพระภิกษุจากหลายประเทศเข้ามาจำพรรษาอยู่เพื่อศึกษาเล่าเรียนพระธรรมวินัย และปฏิบัติทางวิปัสสนากัมมัฏฐาน พระภิกษุในวัดเกือบทุกรูปจะสามารถพูดภาษาไทยสวดภาษาบาลีได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังเป็นพระที่เคร่งครัดในพระธรรมวินัย ทำให้เป็นที่เคารพศรัทธาแก่พุทธศาสนิกชนทั่วไป

สำนักสงฆ์ภูกลับ

อยู่ที่ ต.สงยาง อ.ศรีเมืองใหม่ ห่างจากตัวอำเภอ 20 กม. และห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 78 กม. ไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ กล่าวกันว่า พระอาจารย์มั่น ภูริทัตตะเถระ เคยมาใช้สถานที่แห่งนี้ เป็นที่วิปัสสนากรรม ปัจจุบันเป็นสถานที่ที่ศักดิ์สิทธิ์แห่งหนึ่ง ที่ชาวบ้านจะเดินทางไปทำบุญมีสักการะอยู่เสมอ และบริเวณโดยรอบ ก็ร่มรื่นธรรมชาติสวยงามมาก

ปราสาทบ้านเบิก

ตั้งอยู่ที่บ้านหนองอัม ต.หนองอัม อ.ทุ่งศรีอุดม ห่างจากจังหวัดเป็นระยะทางประมาณ 63 กม. ปราสาทบ้านเบิกเป็นศาสนสถานขอมขนาดย่อมประกอบด้วยปรางค์อิฐ 3 หลัง ตั้งอยู่บนฐานศิลาแลงที่สร้างแยกกัน ปรางค์ทั้ง 3 องค์หันหน้าไปทางทิศตะวันออก มีทางเข้าด้านหน้าเพียงด้านเดียว ปรางค์องค์กลางหรือปรางค์ประธานที่ทางขึ้นเชื่อมต่อกันบนทางเดิน ไปด้วยศิลาแลงไม่ต่อกับโคปุระ (หรือขุมประตู่ทางเข้า) ซึ่งมีเพียงด้านเดียวเช่นกัน

ปรางค์ทั้ง 3 องค์นี้ล้อมรอบด้วยกำแพงแก้ว ก่อด้วยศิลาแลง มีสระน้ำเกือบรอบกำแพงแก้วคงเว้นแต่เพียงด้านหน้าเท่านั้น มีอาคารจตุรมุขตั้งอยู่ในแนวเดียวกับปรางค์ประธาน ปัจจุบันเหลือเพียงฐาน จึงอาจจะสันนิษฐานได้ว่า อาคารเดิมคงจะเป็นขุมประตู่กำแพงแก้ว และอาจจะสร้างด้วยไม้ จึงผุพังไปตามกาลเวลา กรมศิลปากรได้ทำการขุดแต่งในปี พ.ศ. 2533 ได้พบทับหลังรูปเทพนพเคราะห์หรือเทวตาประจำทิศทั้ง 9 องค์ และรูปพระอินทร์ทรงช้างเอราวัณจากลักษณะแผนผังทางสถาปัตยกรรมและภาพสลักบนทับหลังที่พบ อาจกำหนดอายุปราสาทหลังนี้ได้ประมาณปลายพุทธศตวรรษที่ 15 ถึงต้นพุทธศตวรรษที่ 16

พิพิธภัณฑ์บ้านก้านเหลือง

ตั้งอยู่ภายในวัดบ้านก้านเหลือง ต.ขามใหญ่ อ.เมือง จ.อุบลราชธานี ห่างจากตัวจังหวัดไปตามถนนเลียบเมืองทางทิศเหนือประมาณ 5 กม. แหล่งโบราณคดีแห่งนี้ได้เริ่มขุดค้นเมื่อปี 2539 ได้รับการปรับสภาพภูมิทัศน์โดยรอบและจัดให้เป็นพิพิธภัณฑ์เปิด เพื่อให้ผู้สนใจเข้าเยี่ยมชมศึกษาหาความรู้

ในการขุดค้นจากหลักฐานต่างๆ ที่พบเช่น แกลบข้าวทำให้ทราบว่าชุมชนโบราณแห่งนี้รู้จักการเพาะปลูกข้าวแล้ว และการพบเศษซีอิ๊วและเครื่องมือเหล็กก็ยิ่งทำให้ทราบว่าชุมชนแห่งนี้รู้จักการนำเหล็กมาใช้อีกด้วย จากหลักฐานดังกล่าวพอจะสรุปได้ว่าชุมชนบ้านก้านเหลืองเป็นชุมชนโบราณสมัยลพบุรีหรืออยู่ในช่วงยุคโลหะตอนปลายที่มีการติดต่อกับสังคมสมัยประวัติศาสตร์ยุคต้นๆ ด้วย ซึ่งอายุไม่น่าจะต่ำกว่า 2,000 ปี หรืออยู่ในช่วงอายุ 2,500-2,800 ปีมาแล้ว

ธรรมาสน์สิงห์ศิลปะขอมที่บ้านชีทวน

ตั้งอยู่ที่ศาลาการเปรียญวัดศรีนวล แสงสว่างอารมณ์ บ้านชีทวน ตำบลชีทวน อำเภอเขื่องใน อยู่ห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 26 กิโลเมตร ไปตามทางหลวงหมายเลข 23 (อุบลฯ-ยโสธร) ประมาณ 21 กิโลเมตร จะถึงบ้านท้าวารี มีทางแยกเลี้ยวซ้ายเข้าหมู่บ้านอีก 5 กิโลเมตร

เป็นธรรมาสน์แห่งเดียวในประเทศไทยมีรูปแบบแตกต่างจากธรรมาสน์โดยทั่วไปกล่าวคือ มีลักษณะเป็นรูปสิงห์ ยืนหันปราสาท (ตัวธรรมาสน์) สร้างด้วยอิฐถือปูน ยอดปราสาทเป็นเครื่องไม้ทำเป็นชั้นซ้อนลดหลั่นประดับตกแต่งลายปูนปั้น และลายเขียนสีแบบศิลปะขอมทั้งหลัง ตัวธรรมาสน์ตั้งอยู่ในศาลาการเปรียญทรงไทย ที่มีจิตรกรรมฝาผนัง ศิลปะสกุลช่างเดียวกัน

ธรรมาสน์แห่งนี้สันนิษฐานว่าสร้างขึ้นในปี 2468 โดยช่างชาวขอม และถือเป็นประติมากรรมที่มีคุณค่าทางด้านศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน

▶ แหล่งท่องเที่ยวประเภทประตู่สุโขทัยและแม่น้ำโขง

ด้านช่องเม็กประตู่สุโขทัย และบานกีสพินดอน

ด้านช่องเม็กตั้งอยู่ที่อำเภอสิรินธร ห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 90 กม. ไปตามทางหลวงหมายเลข 217 เป็นจุดผ่านแดนถาวรไทย-ลาว ที่มีถนนเชื่อมต่อกันตรงข้ามปากสัก ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญทางภาคใต้ของประเทศลาว ในบริเวณด้านนอกจากจะเป็นที่ตั้งของหน่วยราชการแล้ว ยังมีตลาดสินค้าชายแดนร้านค้าปลอดภาษีในเขตประเทศลาว ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถเข้าไปเที่ยวชมและจับจ่ายสินค้าได้

สำหรับแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจในแขวงจำปาสัก ได้แก่เมืองปากเซ ซึ่งเป็นเมืองหลวงของแขวงจำปาสัก ซึ่งเป็นเมืองหลวงเก่าปราสาทขอมวัดพู มหานทีสีทันดอน หรือสีพันดอน ซึ่งเป็นบริเวณ

ที่แม่น้ำโขงแผ่กว้างกว่า 7 กม. น่าสนใจมากได้แก่ น้ำตกหลี่มณี การเดินทางเข้าไปท่องเที่ยวในส่วนของชาวต่างประเทศจะสำหรับคนไทยใช้ใบอนุญาตผ่านราชอาณาจักรได้ไม่เกิน 3 วัน

▶ แหล่งท่องเที่ยวประตู่เครื่องทองเหลืองบ้านปะอาว

บ้านปะอาว เป็นหมู่บ้านมรดกปะอาว อ.เมือง จ.อุบลราชธานี 21 กม. ตามทางหลวงแผ่นดินแล้วเลี้ยวเข้าหมู่บ้านอีก 3 กิโลเมตรแล้วยังมีการผลิตเครื่องประจำวันและจำพวกของที่ระลึก

บึงทองเหลืองบ้านทรายมูล

บ้านทรายมูล อำเภอพิบูลมังสาหาร 15 กิโลเมตร ตามทางหลวงภายในหมู่บ้านมีงานหัตถกรรม

ศูนย์ศิลปาชีพบ้านยางน้อย

ตั้งอยู่ที่ ตำบลก่องแก้ว อ.เขื่อง ไปตามเส้นทาง อุบลราชธานี-ระยะทางประมาณ 31 กม. เปิดทองหลังพระ-ท่องเที่ยววิเศษ ศูนย์ ซึ่งมีพื้นที่กว่า 2,000 ไร่มากมาย อาทิเช่น

■ โรงแรม/ที่พัก

1. เนาว์ด้าแกรนด์ และเนาว์ด้าอินน์
2. ปทุมรัตน์
3. รีเจนท์
4. ราชา
5. สุริยตร์
6. โตเกียวก
7. ลายทอง
8. ทอแสง
9. บดินทร์
10. มอนทาน่า
11. กรุงทอง
12. อุบลไฮเดล
13. ราชธานี
14. ศรีกมล
15. นวนครหลวง
16. ศรีอีสาน 1-2
17. อุบลบุรี ริลอร์ท
18. ริเวอร์มูล เกสเฮาส์
19. ศรีกุหลาบ

หมายเลขโทรศัพท์สำคัญ

สำนักงานจังหวัด	0 4525 4218
ประชาสัมพันธ์จังหวัด	0 4524 4875
ด้าน ตบ.พิบูลมั่งสาร	0 4544 1108
ด้านบุคลากร พิบูลมั่งสาร	0 4544 1013
สถานีตำรวจ อ.เมือง	191, 255226
รพ. สรรพสิทธิประสงค์	0 4524 0074,
	0 4524 4973
รพ. ค่ายสรรพสิทธิประสงค์	0 4532 1174
ท่าอากาศยาน	0 4524 4073
บริษัทการบินไทย จำกัด	0 4531 3340-4,
	0 4524 3037-9
ททท.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต 2	
	0 4524 3770,
	0 4525 0714
อุทยานแห่งชาติผาแต้ม	0 4524 9780
อุทยานแห่งชาติแก่งตะนะ	0 4524 9802
สนง.บริการนักท่องเที่ยวป่าดงนาทาม	
อบต. นาโพธิ์กลาง	0 4524 9002
ตำรวจท่องเที่ยว (ผ.6 กก.3 บกทท.)	1155,
	0 4524 4941

อุปสรรคใหญ่บ้านหัตถกรรม
บ้านป่า

หมู่บ้านเก่าแก่อาศุกว่า 200 ปี มาแล้ว อยู่ที่
บลราชธานี อยู่ห่างจากตัวเมืองอุบลฯ ประมาณ
วงแผ่นดินหมายเลข 23 ประมาณ 18 กม.
อีก 3 กม. ภายในหมู่บ้านนอกจากจะมีการ
ลิตเครื่องทองเหลืองจำพวกเครื่องใช้ในชีวิ
ดที่ระลึกในวิธีการดั้งเดิมที่ เรียกว่า Lost Wax
นทรายมูล
หอพิพิธภัณฑสถาน อยู่ห่างจากตัวอำเภอประมาณ
ทางหลวงหมายเลข 222 (พิบูลา-โขงเจียม)
โครงการทำมืองจากทองเหลือง

ຍາງນ້ອຍ

ข้อ.ที่สองใน จ.อุบลราชธานี ห่างจากตัวจังหวัด
ราชธานี-ยโสธร (ทางหลวงหมายเลข 23) เป็น
กม. เป็นหนึ่งในแหล่งท่องเที่ยวตามโครงการ
องเที่ยวสิบสานโครงการพระราชดำริ ภายใน
2,000 ไร่ มีจุดท่องเที่ยวที่ควรค่าแก่การชื่นชม

- ฟาร์มตัวอย่างตามแนวทฤษฎีใหม่ เป็นพื้นที่ทดลองการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ หลายประเภท เช่น พืชสมุนไพร ผักปลอดสารพิษ การปลูกพืชหม่อนเลี้ยงไหม การผลิตไหมคุณภาพระดับ Royal Thai Silk และการผสมข้าวกล้องปรุงเสริมภูมิคุ้มกันทาน "เบญจกระยาทิพย์" เป็นต้น

- ศูนย์แสดงนิทรรศการผ้าพื้นเมืองอีสานและศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์จากชุมชน ภายใต้อาคารที่งดงาม ด้วยเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่นี้เป็นที่จัดแสดงนิทรรศการผ้าทอพื้นเมืองอีสานหลากหลายประเภท รวมทั้งประวัติความเป็นมา และขั้นตอนการดำเนินการตามแบบภูมิปัญญาพื้นบ้านซึ่งเรื่องราวนำเสนอเรื่องผ้าด้วยเทคนิค และรูปแบบที่ทันสมัย

นอกจากนี้ยังเป็นศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์ของสมาชิกศูนย์ศิลปาชีพจากทั่วประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสินค้าที่โดดเด่นของสมาชิกศูนย์ศิลปาชีพบ้านขามน้อย อาทิเช่น ผ้ากบบัว เครื่องทองเหลือง เครื่องปั้นดินเผา และข้าวเบहुจระเขยทิพย์ เป็นต้น

งานประเพณีและเทศกาลสำคัญ

งานประเพณีบิหมเห่กั๊ยมพรรยา

จัดขึ้นในวันเข้าพรรษา (ประมาณเดือนกรกฎาคม) ณ บริเวณทุ่งศรีเมือง กิจกรรมที่น่าสนใจ ได้แก่ การเที่ยวชมศิลปะ การตกแต่งเทียนตามวัดต่างๆ การจัดแสดงต้นเทียนรอบทุ่งศรีเมือง ในยามค่ำคืน และการเคลื่อนขบวนแห่เทียนพรรษาในวันรุ่งขึ้น

งานประเพณีไหลเรือไฟ

จัดขึ้นในช่วงวันออกพรรษา (ประมาณเดือนตุลาคม) ณ แม่น้ำมูล บริเวณเชิงสะพานรัตนโกสินทร์ 200 ปี กิจกรรมที่น่าสนใจ คือ การไหลเรือไฟของคุ้มวัดต่างๆ และประชาชนทั่วไปที่อนุรักษ์รูปแบบ ประเพณีไหลเรือไฟที่บ้านอีสานดั้งเดิมไว้

งานเทศกาลไม้ดอกไม้ประดับ

จัดทำขึ้นในช่วงวันที่ 14 กุมภาพันธ์ ณ บริเวณสนามกีฬา
ทุ่งคาน้ำแซบ อำเภอวารินชำราบ กิจกรรมที่น่าสนใจ ได้แก่
ขบวนรถบุปผชาติ การประกวดและจำหน่ายไม้ดอกไม้ประดับ

เทศกาลแบ่งปันเรือยาวประเพณี

ตามลำแม่น้ำมูลในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีนั้นในช่วง
หลังจากเสร็จสิ้นงานบุญประเพณีออกพรรษา (ประมาณเดือน
ตุลาคม) แล้วมีการจัดแข่งขันเรือยาวประเพณีขึ้นหลายแห่ง
และที่จัดขึ้นประจำได้แก่ เทศบาลนครอุบลฯ จัดขึ้นบริเวณ
สะพานรัตนโกสินทร์ 200 ปี เทศบาลตำบลพิบูลมังสาหาร
จัดขึ้นบริเวณเชิงสะพานข้ามแม่น้ำมูล วัดโพธิ์ตาก อำเภอ
พิบูลมังสาหาร จัดขึ้นบริเวณหน้าวัด

งานประเพณีสงกรานต์ และเทศกาลอาหารไทย-อินโดจีน

จัดขึ้นระหว่าง 13-15 เมษายน ณ บริเวณทุ่งศรีเมือง

งานประเพณีมหาสงกรานต์ทุ่งสพือ

จัดขึ้นระหว่าง 13-15 เมษายน ณ บริเวณ แก่งสะพือ
อ.พินลึงค์สาหร

อุบลราชธานี

เมืองดอกบัวงาม แม่น้ำสองสี มีปลาแซบหลาย
หาต๋าย แก่งหิน ถิ่นไทยนักปราชญ์
ทวยราษฎร์ใฝ่ธรรม
งามล้ำเทียนพรรษา ผาแต้มก่อนประวัติศาสตร์

อุบลราชธานี เป็นจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ตั้งอยู่บริเวณด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ของประเทศ มีพื้นที่ติดต่อกับประเทศ ส.ป.ป.ลาว และประเทศกัมพูชา

ประวัติการก่อตั้งเมือง

เมื่อประมาณ 200 กว่าปีมาแล้ว ท้าวคำผง ท้าวทิดพรหม และท้าวคำบุตร พระวอพระตา หนีภัยสงคราม "พระเจ้าสิริบุญสาร" เจ้าแห่งนครเวียงจันทน์ เข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภารของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ซึ่งต่อมาได้สร้างเมืองขึ้นบริเวณ "ดงอู่ผึ้ง" ใกล้แม่น้ำมูล ครั้นพ.ศ. 2322 ได้ปักหลักสร้างคูเมืองจนแล้วเสร็จ จึงได้มีหนังสือกราบทูลขอขึ้นอยู่ในขอบเขตอำนาจของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชและเมื่อ พ.ศ. 2323 พระเจ้าตากสินมหาราช พระองค์ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระยาราชสุภาวดีเชิญท้องตราพระราชสีห์มาพระราชทานเมืองว่า "อุบลราชธานี" ทรงให้ท้าวคำผงเป็นเจ้าเมืองคนแรก ต่อมาได้พระราชทานศักดิ์เป็น "พระปทุมวงศา" เมืองอุบลราชธานี ได้มีเจ้าของสืบต่อกันมาถึง 4 คน ครอบครองถึงปี 2425 จึงได้มีการแต่งตั้งข้าหลวง และผู้ว่าราชการจังหวัด ดูแลการปกครองจนถึงปัจจุบัน

การเดินทาง

จังหวัดอุบลราชธานี อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ โดยทางรถยนต์ประมาณ 629 กม. โดยทางรถไฟประมาณ 575 กม. สามารถเดินทางได้สะดวกทั้งทางรถยนต์ รถประจำทาง รถไฟ และทางเครื่องบิน

สถานที่ท่องเที่ยวประเภทวัด และโบราณสถาน

ทุ่งศรีเมือง

ตั้งอยู่ใจกลางเมืองบริเวณหน้าศาลากลางจังหวัดเป็นสวนสาธารณะประจำเมืองที่มีสภาพภูมิทัศน์งดงาม ภายในสวนมีสิ่งก่อสร้างที่สำคัญคือ

อนุสาวรีย์พระปทุมวธรามาสุนทรียวงศ์ (เจ้าคำผง)

ซึ่งเป็นผู้ก่อตั้งเมืองอุบลราชธานี

อนุสาวรีย์แห่งความดี

เป็นอนุสาวรีย์ที่เชลยศึกชาวต่างประเทศในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 สร้างไว้เพื่อเป็นที่ระลึกถึงความเมตตาปรีชา และคุณงามความดีของชาวเมืองอุบลราชธานี

อนุสาวรีย์พระปทุมวธรามาสุนทรียวงศ์ (เจ้าคำผง)

ศาลหลักเมือง เป็นสถานที่สักการะของชาวเมือง และผู้มาเยือนเยือนซึ่งสร้างขึ้นเมื่อปี 2515

ประติมากรรมเกี้ยวพระเกียรติ

สร้างขึ้นเมื่อปี 2543 เพื่อร่วมเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ครบ 6 รอบของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ มีลักษณะเป็นรูปปั้นเทียนสูง 22 เมตร บนเรือสำราญพระครูและนาครใช้ศิลปะแบบพื้นบ้านอีสานร่วมสมัยและสื่อความหมายจากเรื่อง "พระมหาชนก" พระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ

ประติมากรรมเกี้ยวพระเกียรติ

วัดสุปฏิบารามวรวิหาร

วัดสุปฏิบารามวรวิหาร เป็นวัดธรรมยุตวัดแรกของจังหวัดอุบลราชธานี ตั้งอยู่ที่ถนนสมเด็จ อำเภอเมือง จัดสร้างโดยพระราชศรัทธาในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 4 โดยได้เริ่มสร้างวัดในปี พ.ศ. 2396 พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดเกล้าฯ พระราชทานนามว่า "วัดสุปฏิบาราม" อันหมายถึง วัดที่มีสถานที่ตั้งเหมาะสมเป็นท่าเรือที่ดี สิ่งสำคัญภายในวัด คือ พระอุโบสถ ซึ่งมีขนาดกว้าง 20 เมตร ยาว 34 เมตร สูง 22 เมตร สถาปัตยกรรมแบบ

วัดสุปฏิบารามวรวิหาร

คือ หลวงสถิตยนิมิตกาล (ชวย สุปัญโญ) นายช่างทางหลวงแผ่นดินลักษณะของพระอุโบสถ แบ่งเป็นสามส่วน คือ ส่วนหลังคาเป็นศิลปะแบบไทย ส่วนกลางเป็นศิลปะแบบตะวันตก และส่วนฐานเป็นศิลปะแบบขอม ภายในพระอุโบสถเป็นที่ประดิษฐานพระประธานของวัด คือ พระสัพพัญญูเจ้า เป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัย ขนาดหน้าตักกว้าง 4 ศอก เป็นพระพุทธรูปหล่อขัดเงาไม่ปิดทอง เริ่มการหล่อเมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2459

วัดศรีอุบลรัตนาราม (วัดศรีทอง)

ตั้งอยู่ด้านทิศใต้ของศาลากลางจังหวัดบนถนนอุปราช สร้างเมื่อ พ.ศ. 2398 เป็นปีที่ 5 แห่งรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว วัดนี้มีพระอุโบสถที่สร้างตามแบบพระอุโบสถวัดเบญจมบพิตรกรุงรัตนโกสินทร์ เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปคู่บ้านคู่เมือง คือ "พระแก้วบุษราคัม" เป็นพระพุทธรูปปฏิมากร ปางมารวิชัยสมัยเชียงแสน แกะสลักจากแก้วบุษราคัม หน้าตักกว้าง 5 นิ้ว สูงจากเรือนแท่นถึงเปลวพระโมลี 10 นิ้ว มีความงามสง่าตามพุทธลักษณะทุกประการ ตามตำนานเล่าสืบกันมาว่าพระวอพระตา (พระวอ) พร้อมด้วยบุตรหลานของพระตา คือ ท้าวคำผง ท้าวทิดพรหม และท้าวกำพรชผู้ก่อตั้งเมืองอุบลฯ ได้อัญเชิญพระแก้วบุษราคัมมาจากกรุงศรีสัตนาคนหุต (เวียงจันทน์) เดิมทีพระแก้วบุษราคัมจะประดิษฐานอยู่ที่บ้านดอนมดแดง และได้อัญเชิญมาประดิษฐานอยู่ที่วัดศรีอุบลรัตนาราม ในเวลาต่อมาในสมัยสมบูรณาญาสิทธิราช ทางราชการได้ประกอบพิธีถือน้ำพระพิพัฒน์สัตยาที่วัดศรีอุบลรัตนาราม พร้อมทั้งได้อัญเชิญพระแก้วบุษราคัมเป็นองค์ประธานในพิธี โดยถือว่าเป็นพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านคู่เมืองสืบกันมาแต่โบราณกาล ปัจจุบันในเทศกาลสงกรานต์ของทุกปี ชาวอุบลราชธานีจะร่วมใจกันอัญเชิญพระแก้วบุษราคัม เข้าขบวนแห่ไปรอบเมืองอุบลราชธานี เพื่อเปิดโอกาสให้พุทธศาสนิกชนได้นมัสการกราบไหว้ และสร้างน้ก้นด้วยถว้นหน้า

พระแก้วบุษราคัม

วัดแจ้ง

ตั้งอยู่บนถนนสรรพสิทธิ อำเภอเมือง ตามประวัติกล่าวว่าสร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2431 ตรงกับรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 โดยการดำริของเจ้าราชบุตร (หนูคำ) หนึ่งในคณะอาสาตีผู้ปกครองเมืองอุบลราชธานีในสมัยนั้น โบราณสถานที่สำคัญคือ พระอุโบสถที่สร้างเสร็จ ในราวปี พ.ศ. 2455 หรือหลังจากการตั้งวัด 24 ปี โดยญาท่านเพ็ง ได้รับการยกย่องว่ารูปทรงสวยงาม และมีงานจำหลักไม้ที่มีฝีมือแบบพื้นฐานโดยแท้ ซึ่งนับวันจะหาได้เป็นตัวอย่างศึกษาได้ยาก เป็นอุโบสถขนาดไม่ใหญ่นัก กว้างประมาณ 6 เมตร ยาว 15 เมตร สูง 10 เมตร ฐานเดียวหลังคาชั้นเดียวเดิมมุงด้วยกระเบื้องไม้ ต่อมาเปลี่ยนเป็นกระเบื้องดินเผา มีบันไดอยู่ด้านหน้า ราวบันไดเป็นรูปจระเข้หมอบ ส่วนหน้าบันหน้า อดิชนกและวงมณีสลักไม้เป็นลายดอกบัว ก่อด้วยอย่างสวยงามโดยเฉพาะ

ทางหงส์ซึ่งมีลักษณะพิเศษ คือ ทำเป็นรูปหัวนาคตรงหงอนสลับ ปลายเป็นนกนกลีลา อุโบสถวัดแจ้งได้รับการบูรณะเรื่อยมาโดยพยายามให้คงสภาพเหมือนเดิมที่สุด ซึ่งนับเป็นโบราณสถานที่มีความค่าแห่งหนึ่งของจังหวัดอุบลราชธานี เคยได้รับเกียรติบัตรในงานนิทรรศการ "สถาปนิก 30" จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

วัดแจ้ง

วัดสระประสานสุข หรือวัดบ้านนาเมือง

ตั้งอยู่ที่บ้านนาเมือง ตำบลปทุม อำเภอเมือง ไปตามถนนเลี่ยงเมือง ด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือ บริเวณสี่แยกที่จะไปยังอำเภอตระการพืชผล มีทางแยกเข้าหมู่บ้านประมาณ 1 กม. สิ่งที่น่าสนใจภายในวัด คือ พระอุโบสถ ศิลปะไทยที่ตั้งอยู่บนเรือสุพรรณหงษ์จำลอง ซึ่งประดับตกแต่งด้วยกระเบื้องเซรามิก นับเป็นพระอุโบสถที่งดงามและมีเอกลักษณ์

วัดหนองบัว

อยู่ห่างจากศาลากลางจังหวัดไปทางด้านทิศเหนือประมาณ 3 กิโลเมตร บนถนนธรรมวิถี สร้างเมื่อปี พ.ศ. 2498 ภายในวัดมีสถาปัตยกรรมที่น่าสนใจ คือ พระธาตุเจดีย์ศรีมหาโพธิ์ ที่สร้างขึ้นเป็นสัญลักษณ์ ครบรอบ 25 ศตวรรษของพุทธศาสนาในปี พ.ศ. 2500 พระธาตุเจดีย์ศรีมหาโพธิ์นี้ ได้จำลองแบบมาจากเจดีย์ที่พุทธคยา ประเทศอินเดีย เป็นสถานที่บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ รอบองค์พระธาตุเป็นกำแพงแก้ว ซึ่งทั้ง 4 มุมของกำแพงแก้ว ได้ประดิษฐานพระเจดีย์ขนาดเล็กอีก 4 องค์ ภายในองค์พระธาตุมีประตูทางเข้าทั้ง 4 ด้าน พระธาตุองค์เดิมมีขนาดความกว้าง 5 เมตร สูงประมาณ 17 เมตร เมื่อสร้างใหม่ครอบองค์เดิม คือ พระบรมธาตุที่เห็นในปัจจุบัน มีขนาดใหญ่กว่า ฐานสี่เหลี่ยมกว้างด้านละ 17 เมตร สูง 56 เมตร เสร็จสมบูรณ์ในปี 2512

พระธาตุเจดีย์ศรีมหาโพธิ์ วัดหนองบัว

วัดท้าวเนาว์

ตั้งอยู่บนถนนสรรพสิทธิ์ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง ชาวบ้านนิยมเรียกกันโดยทั่วไปว่า "วัดป่าใหญ่" เป็นวัดเก่าแก่และถือเป็นวัดคู่บ้านคู่เมืองของจังหวัดอุบลราชธานี เดิมเป็นเพียงสำนักสงฆ์ฝ่ายวิปัสสนากัมมัฏฐาน ตั้งขึ้นในเวลาใกล้เคียงกับการสร้างเมืองอุบลราชธานี ใน พ.ศ. 2322 ต่อมาในสมัยเจ้าเมืองคนที่ 2 คือ พระพรหมวรราชสุริยวงศ์ (ท้าวทิศพรหม) ได้ยกฐานะเป็นวัดและถือเป็นวัดประจำเจ้าเมืองคนที่สองด้วย ให้ชื่อว่าวัดป่าหลวงมณีโชติ แต่ชาวบ้านเรียกว่า วัดหนองตะพังหรือหนองสระพัง ตามชื่อหนองน้ำที่อยู่ใกล้เคียงดังปรากฏหลักฐานศิลาจารึกที่ตั้งอยู่ด้านหลังพระเจ้าใหญ่อินแปงระบุปีที่สร้างวัดนี้ตรงกับ พ.ศ. 2350 โดยมีพระมหาราชครูศรีสังฆกรรมวงศา เป็นเจ้าอาวาสอุปการะและเป็นผู้สร้างพระพุทธรูป "พระอินแปง" หรือพระเจ้าใหญ่อินแปงได้เปลี่ยนชื่อใหม่เป็นวัดมหาวัน หรือวัดป่าใหญ่และได้เปลี่ยนชื่ออีกครั้ง ตามสมัยนิยมเรียกว่า วัดมหาวนาราม ปุชนิยมวัดที่สำคัญของวัดนี้ คือ พระเจ้าใหญ่อินแปง เป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัยก่ออิฐถือปูนพร้อมปลาทอง ลักษณะศิลปะแบบลาวขนาดหน้าตักกว้างประมาณ 3 เมตร สูงจากเรือนแท่นถึงเปลวพระโมลี 5 เมตร ในวันเพ็ญเดือน 5 (ประมาณ เดือนเมษายน) ของทุกปีจะมีการทำบุญตักบาตรเทศน์มหาชาติชาดก และสงฆ์นำปิดทองพระเจ้าใหญ่อินแปง ซึ่งถือเป็นขนบธรรมเนียมประเพณีมาจนทุกวันนี้

พระเจ้าใหญ่อินแปง

พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ อุบลราชธานี

ตั้งอยู่ที่ถนนเขื่อนธานี ติดกับถนนอุปราชา อำเภอเมืองอุบลราชธานี ตัวอาคารเดิมเป็นทำการศาลากลางจังหวัด สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2461 บนที่ดินซึ่งพลตรีพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงสรรพสิทธิประสงค์ ทรงขอมมาจากทายาทของราชบุตร (สุ่ย) เพื่อใช้เป็นที่ทำการของหน่วยราชการในปี พ.ศ. 2526 จังหวัดอุบลราชธานีได้มอบอาคารศาลากลางหลังเก่าให้กรมศิลปากร เพื่อบูรณะและใช้ประโยชน์ โดยจัดตั้งเป็นพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ อุบลราชธานี นับได้ว่าเป็นพิพิธภัณฑ์ที่สมบูรณ์แบบหนึ่งของประเทศ เปิดทำการตั้งแต่ วันพุธถึงวันอาทิตย์ จากเวลา 09.00-16.00 น.

พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติอุบลราชธานี

วัดภูเขาแก้ว

ตั้งอยู่ที่อำเภอพิบูลมังสาหาร ห่างจากจังหวัดอุบลราชธานีประมาณ 44 กิโลเมตร ก่อนถึงอำเภอพิบูลมังสาหาร ประมาณ 1 กิโลเมตร ตามทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 217 วัดภูเขาแก้ว สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2480 สำหรับให้พระสงฆ์ปฏิบัติ กัมมัฏฐาน สิ่งที่น่าสนใจ

ภายในวัด คือ พระอุโบสถที่ประดับด้วยกระเบื้องทั้งหลัง มีรูปแบบสถาปัตยกรรมที่น่าสนใจ ความงามของอุโบสถได้ถูกถ่ายทอดจากฝีมือของช่างพื้นบ้าน โดยการออกแบบของเจ้าอาวาสองค์ปัจจุบัน โดยได้นำรูปแบบศิลปะไทยซึ่งถ่ายทอดอยู่ในส่วนบนของพระอุโบสถที่ทำหลังคาเป็นโครงสร้างไม้มีมุขลดหลั่นกันสี่ชั้นทั้งด้านหน้าและด้านหลัง มุงด้วยกระเบื้องเคลือบดินเผาประดับด้วยช่อฟ้า ใบระกา ทางหางสั โดยมียันทวยรองรับชายคาเป็นรูปนาคอุ้มโดยรอบ ส่วนบริเวณกลางหลังคาตกแต่งเป็นยอดปราสาททอง หน้าบันจำหลักลายปูนปั้นลายก้นขดที่ยังคงความอ่อนช้อยและเข้ากันได้ดีกับบัวเสาที่ทำตามแบบศิลปะอินเดีย ในขณะที่ส่วนล่างของบัวหัวเสา ลงมาตกแต่งแบบศิลปะขอม จากที่กล่าวมาในเบื้องต้นทำให้เห็นว่าไม่ว่าจะเป็นลักษณะทางสถาปัตยกรรม หรือลวดลายที่โดดเด่นส่วนใหญ่จะถูกถ่ายทอดมาจากลวดลายของปราสาทขอมทั้งสิ้น ทั้งนางอัปสรหรือทวารบาลที่ยืนเคียงคู่อยู่ที่ประตูพระอุโบสถ ภายในพระอุโบสถวัดภูเขาแก้ว จะตกแต่งด้วยภาพปูนสูงอยู่เหนือบานประตูและหน้าต่างขึ้นไป เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับพระธาตุที่สำคัญของประเทศไทย พร้อมทั้งเล่าเรื่องราวประวัติของพระธาตุแต่ละองค์โดยสังเขป นอกจากนี้บริเวณชั้นล่างของพระอุโบสถยังใช้เป็นศาลาการเปรียญและนั่งปฏิบัติ กัมมัฏฐาน โดยรอบผนังอาคารชั้นล่างยังทำเป็นโต๊ะตั้งเครื่องปั้นดินเผา

วัดภูเขาแก้ว

วัดทุ่งศรีเมือง

ตั้งอยู่ที่ถนนหลวง ตำบลในเมือง อำเภอเมือง สร้างขึ้นในสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 3 ผู้สร้างวัดนี้ คือ ท่านเจ้าอธิวงศาจารย์ญาณวิมลอุบล คณะภิบาลสังฆปาโมก (สุ่ย) เจ้าคณะเมืองอุบลราชธานี ในสมัยนั้น และโดยที่ท่านได้เคยลงไปศึกษาพระธรรมวินัยที่วัดสระเกศราชวรมหาวิหาร กรุงเทพมหานคร ท่านจึงได้นำพระพุทธรูปจำลองจากวัดสระเกศ มาขี้ออุบลราชธานี และได้สร้างหอพระพุทธรูปขึ้นเป็นที่ประดิษฐาน หอพระพุทธรูปหลังนี้ คือ พระอุโบสถที่พระสงฆ์ใช้ทำสังฆกรรม มีลักษณะของศิลปะแบบรัตนโกสินทร์ตอนต้นและศิลปะเวียงจันทน์ผสมกันอยู่ ภายในมีจิตรกรรมฝาผนังทุกด้าน เขียนขึ้นในสมัยเดียวกันกับการก่อสร้าง

ภายในวัดอาคารที่สำคัญอีกหลังหนึ่งคือ หอพระไตรปิฎก เป็นหอไตรที่สร้างด้วยไม้ ตั้งอยู่กลางแจ้งเพื่อเป็นที่เก็บรักษาพระไตรปิฎก ป้องกันไม่ให้มดปลวกไปกัดทำลาย มีลักษณะเป็นศิลปะผสมระหว่างไทย พม่า และลาว กล่าวคือ ลักษณะอาคารเป็นแบบไทย เป็นเรือนฝาปะกน ขนาด 4 ห้อง ภายในห้องที่เก็บตู้พระธรรม ทุกด้านเขียนลงรักปิดทอง ส่วนของหลังคามีสลักศิลปะไทยผสมพม่า คือ มีช่อฟ้าใบระกา แด่หลังคาซ้อนกันหลายชั้น แสดงถึงอิทธิพลศิลปกรรมพม่าที่ส่งผ่านมายังศิลปะลาวล้านช้าง ส่วนลวดลายแกะสลักบนหน้าบันทั้ง 2 ด้าน เป็นลักษณะศิลปะแบบลาวฝีมือชั้นสูง ตรงส่วนฝาปะกนด้านล่างแกะเป็นรูปสัตว์ประจำราศีต่างๆ และลวดลายพันธุ์ไม้ เป็นช่องๆ โดยรอบ นับเป็นหอไตรที่มีความสวยงามเป็นเอกลักษณ์

วัดหนองบัวทอง

ตั้งอยู่ที่ ต.โนนโพน อ.วารินชำราบ ห่างจากตัวจังหวัดอุบลราชธานี ไปทางอำเภอกันทรลักษ์ ตามถนนทางหลวงหมายเลข 2178 ประมาณ 8 กม. บริเวณวัดมีเนื้อที่ทั้งหมด 186 ไร่เศษ ในอดีตเคยเป็นวัดร้างและเป็นป่าช้ามาก่อน สภาพทั่วไปเป็นหนองน้ำ มีต้นพงขึ้นอยู่ทั่วไป ในวันขึ้น 4 ค่ำเดือน 4 พุทธศักราช 2497 หลวงปู่ชา (พระโพธิญาณเถระ) ได้ทำการบุกเบิกปรับปรุงพื้นที่ให้เหมาะสมแก่การปฏิบัติธรรม และได้จัดตั้งเป็นสำนักสงฆ์ขึ้นในปีนั้น และเปลี่ยนสภาพเป็นวัดในโอกาสต่อมา ภายในวัดมีบรรยากาศร่มรื่น เงียบสงบ เหมาะแก่การนั่งวิปัสสนากัมมัฏฐาน นอกจากนี้ยังมีสิ่งก่อสร้างที่น่าสนใจ คือ พิพิธภัณฑ์พระโพธิญาณ ซึ่งเป็นอาคารที่จัดแสดงเครื่องอัฐบริวาร และหุ่นขี้ผึ้งของหลวงปู่ชา และเจดีย์ศรีโพธิญาณ ซึ่งเป็นสถานที่พระราชทานเพลิงศพหลวงปู่ชา

วัดบ้านนาเมือง

หอไตรวัดทุ่งศรีเมือง

สถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

อุทยานแห่งชาติแก่งตะนะ

แก่งตะนะ

มีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 80 ตารางกิโลเมตร ตั้งอยู่ในท้องที่อำเภอโขงเจียม อำเภอลือโนน สามารถเดินทางเข้าถึงได้สองทาง คือ ทางด้าน อ.โขงเจียม และอ.ลือโนน ประมาณ 70-85 กิโลเมตร จากตัวจังหวัด

แหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ

ดอนตะนะ เป็นดอน หรือเกาะที่เกิดจากแม่น้ำมูล มีความกว้างประมาณ 450 เมตร ยาวประมาณ 700 เมตร มีสะพานแขวนทอดข้ามทั้ง 2 ด้านของเกาะ ทางตอนเหนือของดอนตะนะมีหาดทรายเหมาะแก่การพักผ่อน บนดอนตะนะยังมีป่าอยู่ทั่วไปเป็นสภาพป่าดงดิบแล้ง มีต้นไม้ใหญ่ให้ความร่มรื่นในช่วงเช้า และช่วงเย็น จะมีการทำประมงของชาวบ้านรอบๆ เกาะ ซึ่งเป็นภาพที่สวยงาม

แก่งตะนะ ลำน้ำมูลเมื่อไหลอ้อมดอนตะนะทั้งสองด้านแล้วจะไหลลงมาทางแก่งตะนะ กลางแก่งตะนะนี้มีโขดหินมีมาเป็นเกาะกลางลำน้ำมูลที่เกิดจากลำน้ำมูลทั้งสองสายที่เขี้ยวกราก และจะกัดเซาะลงในแนวหินสูงประมาณ 1 เมตร บ้างก็ไหลซอกซอนไปตามร่องหินและลานหินริมฝั่งแม่น้ำมูล บริเวณแก่งตะนะ จะมีสายน้ำที่เขี้ยวและลึกทั้งยังมีถ้ำน้ำหลายแห่ง จึงทำให้ปลาบริเวณแก่งตะนะชุมชุก ฤดูกาลท่องเที่ยวได้แก่ ในช่วงเดือนมกราคม-พฤษภาคม

เส้นทางศึกษาธรรมชาติป่าดงดิบที่บริเวณหน้าผาริมแม่น้ำมูล ห่างจากศูนย์บริการนักท่องเที่ยวประมาณ 500 เมตร มีเส้นทางเดินเลียบผา ระยะทางประมาณ 1 กม. ที่ผ่านจุดชมพืชพันธุ์โอเคเนลส์ มอส เฟิร์น ถ้ำพระ และน้ำตกกรากไทร ซึ่งเหมาะสำหรับการเดินป่าชมธรรมชาติในช่วงเวลาสั้นๆ

บันไดปลาโจน ที่เขื่อนปากมูลซึ่งบริเวณสันเขื่อนเป็นถนนที่เชื่อมระหว่างทางหลวงหมายเลข 217 กับ 2222 เป็นที่ตั้งของบันไดปลาโจนแห่งแรกของประเทศไทย ซึ่งสร้างขึ้นเพื่อการอนุรักษ์พันธุ์ปลา ช่วงเวลาที่ปลาโจนบันได คือ ประมาณปลายเดือนมิถุนายน-กรกฎาคม

เส้นทางล่องเรือปากมูล-แก่งตะนะ เป็นเส้นทางล่องเรือตามลำน้ำมูลจากหน้าถ้ำวาร์ก้าอำเภอโขงเจียม บริเวณแม่น้ำมูลบรรจบลงแม่น้ำโขง หรือแม่น้ำสองสีถึงดอนตะนะ ระยะทางประมาณ 6 กม. ซึ่งนักท่องเที่ยวจะได้ชื่นชมทัศนียภาพธรรมชาติ 2 ฝั่งแม่น้ำ

น้ำตกตาดโตน

อยู่ที่อำเภอลือโนน ตามทางหลวงหมายเลข 2173 (ลือโนน-โขงเจียม) เป็นน้ำตกขนาดเล็กอยู่ริมทาง จุดท่องเที่ยวอยู่ในช่วงเดือนกันยายน-ธันวาคม

อำเภอโขงเจียม

ตั้งอยู่บริเวณด้านทิศตะวันออกสุดของประเทศไทย ห่างจากจังหวัดประมาณ 75 กิโลเมตร ถือได้ว่าเป็นจุดชมความงามของแม่น้ำโขงที่สำคัญที่สุดอีกแห่งหนึ่งของประเทศ เพราะเป็นบริเวณที่แม่น้ำโขงไหลออกจากประเทศไทย เป็นจุดบรรจบระหว่างแม่น้ำมูลกับแม่น้ำโขง ทำให้เกิดเป็นภาพแม่น้ำสองสี คือโขงสีปูนมูลสีคราม อยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับอุทยานแห่งชาติผาแต้ม และอุทยานแห่งชาติแก่งตะนะ เป็นบริเวณที่มีความพร้อมทางสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น โรงแรม รีสอร์ท และเกสเฮ้าส์หลายระดับ ร้านอาหาร แพอาหารริมแม่น้ำโขง เรือเล็กนำชมแม่น้ำสองสี เรือสำราญล่องลำน้ำโขง และรถประจำทางปรับอากาศที่วิ่งตรงจากกรุงเทพฯ อำเภอโขงเจียมจึงเป็นจุดท่องเที่ยวชมบรรยากาศแม่น้ำโขงที่สมบูรณ์ครบครัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เป็นจุดแวะพักผ่อนก่อนหรือหลังการท่องเที่ยวในประเทศลาว เนื่องจากอยู่ห่างจาก

อุทยานแห่งชาติผาแต้ม

มีพื้นที่ประมาณ 212,500 ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ อ.โขงเจียม, อ.ศรีเมืองใหม่ และ อ.โพธิ์ไทร ห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 95 กม. ตามเส้นทางหมายเลข 217 ถึง อ.พิบูลมังสาหาร หมายเลข 2222 ถึง อ.โขงเจียม และหมายเลข 2112

ภาพเขียนสีศิลปะถ้ำผาแต้ม

ตั้งอยู่ที่ผาแต้มในเขตอุทยานแห่งชาติผาแต้ม มีถนนเข้าถึงบริเวณหน้าผาลักษณะเป็นกลุ่มภาพเขียนสีศิลปะถ้ำ ยุคก่อนประวัติศาสตร์ที่เรียงรายไปตามแนวหน้าผาด้านแม่น้ำโขง รวม 4 กลุ่มคือ ผาขาม ผาแต้ม ผาหมอนน้อย และผาหมอน แต่กลุ่มที่มีภาพจำนวนมากและเข้าถึงสะดวก คือ กลุ่มผาแต้ม ซึ่งมีภาพเขียนสีกว่า 300 ภาพ ผาแต้ม อยู่ห่างจากที่ทำการอุทยาน 3 กิโลเมตร เป็นจุดชมวิวน้ำโขงและภาพเขียนสีศิลปะถ้ำ เปิดให้นักท่องเที่ยวเข้าชม ช่วงเวลา 06.00-18.00 น.

เลาอสังยผาแต้ม อยู่ริมทางก่อนถึงผาแต้ม 2 กิโลเมตร เป็นเสาหินที่เกิดจากการผุกร่อนตามธรรมชาติ

ป่าดงนาทาม อยู่บริเวณภูนาทามพื้นที่ ต.นาโพธิ์กลาง อ.โขงเจียม อยู่ห่างจากที่ทำการอุทยานแห่งชาติผาแต้มประมาณ 36 กิโลเมตร การเดินทางโดยรถยนต์ใช้เส้นทางหมายเลข 2112 (โขงเจียม-เขมราฐ) เลี้ยวขวาที่บ้านนาโพธิ์กลางผ่านบ้านชะยอม และไปสิ้นสุดที่วัดถ้ำป่าภูทัก การท่องเที่ยวที่ป่าดงนาทามเป็นลักษณะการเดินป่าชมธรรมชาติป่าไม้ภูผาและแม่น้ำโขง ซึ่งจุดที่น่าสนใจ ได้แก่ ลานหินफलันถ้ำไฮ เสาเฉลียงคู่ สันสองใบ น้ำตกห้วยพอก ผาชนะได ผากำป๋น ผาหินแตก น้ำตกกวางโตน หินโยก กูจ้อมก้อม เป็นต้น ในช่วงเดือนกันยายน-พฤศจิกายน จะเหมาะในการชมดอกไม้ดิน น้ำตก และทะเลหมอกริมโขง ส่วนในช่วงเดือนมกราคม-มีนาคม จะเหมาะในการชมป่าไม้เปลี่ยนสี ดอกไม้หน้าแล้ง และล่องเรือตามลำน้ำโขง ระหว่างบ้านปากลา บ้านคันทำเกวียน การท่องเที่ยวป่าดงนาทามสามารถใช้บริการนำเที่ยวของ อบต.นาโพธิ์กลาง

อุทยานแห่งชาติภูจองนายอย

ตั้งอยู่ในท้องที่ อ.บุณฑริก อ.นาจะหลวย และ อ.น้ำยืน มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศลาวและกัมพูชา หรือที่เรียกว่าสามเหลี่ยมมรกต มีเนื้อที่ประมาณ 686 ตารางกิโลเมตร ที่ทำการอุทยานฯ ตั้งอยู่ทางทิศใต้ประมาณ 7 กม. ของหมู่บ้านแก้งเรือง ต.นาจะหลวย อ.นาจะหลวย ห่างจากตัวอำเภอประมาณ 17 กม. ไปตามทางหลวงหมายเลข 24 (เดชอุดม) 2182 (บุณฑริก) และ 2248 (นาจะหลวย)

น้ำตกห้วยหลวง

แก่งศิลาพิพย์

อยู่ในเส้นทางที่จะเข้าสู่ที่ทำการอุทยานแห่งชาติภูจอง-นายอย เป็นจุดชมพืชพันธุ์ที่มีทางเดินป่าในระยะเวลา ประมาณ 2 ชั่วโมง

แก่งลาบพันปี

อยู่เลยที่ทำการอุทยานแห่งชาติภูจองนายอยไปทางทิศใต้ 4 กิโลเมตร รถยนต์เข้าถึงได้เป็นจุดชมพืชพันธุ์ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูง

น้ำตกห้วยหลวงหรือน้ำตกบัวตอง

อยู่เลยที่ทำการอุทยานแห่งชาติภูจองนายอยไปทางใต้ 3.5 กิโลเมตร รถยนต์เข้าถึงได้ เป็นน้ำตกสูงประมาณ 30 เมตร ตกลงสู่หุบเขาที่มีลักษณะเป็นอ่างน้ำขนาดเล็ก มีหาดทรายขาวและน้ำเป็นสีมรกตงดงามมาก จุดที่เหมาะแก่การท่องเที่ยวอยู่ในช่วงเดือนกันยายน-กุมภาพันธ์

น้ำตกแสงจันทร์

ภูหินด่าง

เป็นผาสูงจุดชมทัศนียภาพป่าในเขตประเทศลาวและกัมพูชา ซึ่งอยู่เบื้องล่างตามลานหิน มีลักษณะทางธรณีวิทยาที่แปลกจากแหล่งอื่นๆ และมีทะเลหมอกในช่วงฤดูหนาว การเดินทางใช้เส้นทางหมายเลข 2248 จากอำเภอบุณฑริกประมาณ 15 กม. แล้วเลี้ยวซ้ายที่บ้านห้วยข่า เดินทางไปอีก 18 กม.

ผ่านบ้านหนองเม็กไป จนถึงเขาลาดวน ซึ่งเป็นจุดจอดรถแล้วเดินเท้าไปอีก 2 กม.

เลาอสังย